

مصاحبه با دکتر «احمد احمدپور» رییس سازمان جهاد کشاورزی جنوب استان کرمان

در اندیشه آینده با برنامه تحول کشاورزی منطقه

موضوع اراضی خرد کشاورزی معیشتی از چالش‌های بسیار مهم در کشاورزی جنوب استان کرمان است. در چنین شرایطی، ضریب نفوذ فناوری، بهره‌وری و نیز تاب‌آوری در برابر مخاطرات طبیعی و چالش‌های اقتصادی به نحو نگران‌کننده‌ای اُفت می‌کند، لذا کشاورزان خود برای بقا و رقابت، چاره‌ای جز تجمیع و یکپارچه‌سازی حول تشکیل اتحادیه‌های صنفی و تعاونی‌های تولیدی ندارند. سالانه بیش از ۴،۵ میلیون تن محصول کشاورزی در جنوب استان کرمان تولید می‌شود. در سال‌های اخیر به دلیل کمبود منابع آب، توسعه قابل‌ملاحظه سطوح زیر کشت امکان‌پذیر نبوده است، اما تلاش در جهت افزایش بهره‌وری، تغییر رویکرد در الگوی کشت و اجرا و تسری طرح ارتقای سلامت و کیفیت محصولات گیاهی با اولویت سبزی‌های گلخانه‌ای در دستور کار قرار دارد.

دکتر احمد احمدپور، رییس سازمان جهاد کشاورزی جنوب استان کرمان، حمایت واقعی در امر کشاورزی در دو بخش تولید و فروش محصولات کشاورزی را حائز اهمیت می‌داند و درباره سیاست‌های تولید و بازرگانی و راهبردهای افزایش بهره‌وری در برنامه تحول کشاورزی منطقه می‌گوید که در سال‌های اخیر با هدف تعیین میزان آب مصرفی محصولات گوناگون و بررسی‌های اقتصادی و کارایی مصرف آب، مطالعات زیادی در مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی جنوب استان انجام شده است که نتایج حاصله در سال‌های آینده راهگشا خواهد بود.

او معتقد است که محدودیت‌های اکولوژیک نقش تعیین‌کننده‌ای در تعیین الگوی جاری منطقه نداشته است و مقوله پرچالش اراضی خرد، آب ارزان و دسترسی آسان به آن، مدیریت و حکمرانی نامطلوب منابع آب و عدم وجود نظام صنفی کشاورزی از دلایل ایجاد و تداوم و الگوی نامناسب کشت، شده است و در رفع چالش‌های موجود، مشارکت، تعامل و همکاری تمامی دستگاه‌های مسئول در حوزه آب و مراجع حاکمیتی سیاسی اجتناب‌ناپذیر است و این‌که اگر سازمان جهاد کشاورزی هر استان به‌عنوان تنها ارگان عامل، مسئول پیگیری و اجرای این فرایند شناخته شود، نتیجه‌ای جز آنچه تاکنون محقق شده، نخواهد داشت. شرح کامل گفت‌وگو با دکتر احمدپور در ادامه آورده شده است.

♦♦ چرا در سال‌های اخیر علیرغم وضعیت سخت آب در جنوب استان کرمان، اصرار بر افزایش سطح زیر کشت بوده است، در حال حاضر در این ارتباط چه رویه‌ای اتخاذ شده است؟

در این ارتباط باید بدانیم که در سال‌های اخیر به دلیل کمبود منابع آب اساساً توسعه قابل‌ملاحظه سطوح زیر کشت امکان‌پذیر نبوده است. دیدگاه اصلی وزارت متبوع بر اساس واقعیات موجود، بر حفظ سطوح موجود و تلاش در جهت جایگزینی مزارع فضای باز با کشت‌های گلخانه‌ای بوده است. از سوی دیگر برخی الزامات ابلاغی ملی نظیر کشت‌های استراتژیک شامل گندم و دانه‌های روغنی نیز وجود داشته است که بنا بر نیاز کشور به تأمین غذایی، افزایش ضریب خودکفائی و کاهش وابستگی توسعه، کشت این محصولات در سراسر کشور و از جمله این منطقه اتفاق افتاده است.

اما در دوره جدید بر اساس برنامه تدوین شده مبتنی بر واقعیات اکولوژیک موجود، شرایط تغییرات اقلیمی، کمبود شدید کمی و کیفی منابع آب و تغییر نگاه به آب از یک دارایی به یک امانت برای نسل‌های بعد، افزایش سطوح کشت این محصولات از طریق جایگزینی کشت آن‌ها با محصولات پرخطر نظیر سبزی و صیفی و یا محصولات پرمصرف نظیر ذرت و هندوانه انجام خواهد شد. این فرایند از طریق استقرار و اجرای برنامه کشت‌های قراردادی محصولات استراتژیک، افزایش نرخ خرید تضمینی آن‌ها و تشویق زارعین به جایگزینی این محصولات بجای موارد مذکور و سوق دادن کمک‌های دولتی نظیر نهاده‌ها مانند کود و خدمات فنی به این محصولات، اجرایی خواهد شد.

♦♦ در خصوص مسئله آبیاری باغ‌ها چه اقداماتی صورت گرفته است که بتواند در قبال کم‌آبی، تاب‌آوری باغداری در جنوب استان را افزایش داد؟

در خصوص درختان میوه، مرکبات و نخیلات بیشترین سطح زیر کشت باغات منطقه را به خود اختصاص داده که هم در شرایط دشت و هم کوهستان، بیشتر باغات به سیستم آبیاری تحت فشار مجهز شده‌اند، از طرفی کشت متراکم باغات مرکبات در شرایط دشت و استفاده از سیستم‌های سایبان (شید گاردن) نیز در برنامه کار قرار دارد. استفاده از گونه‌های جایگزین و کم‌آب‌بر مثل انار، زیتون، انگور و... در مناطق کوهپایه نیز در دستور کار قرار گرفته است. ایجاد و توسعه سیستم‌های آبیاری زیر سطحی بویژه در مرکبات دشت، راهکار دیگری است که در سطح تحقیقات جواب داده و پایلوت آن نیز اجرا شده و امید است در آینده در سطح اقتصادی عملیاتی شود.

♦♦ مسئله اراضی خرد در حوزه کشاورزی جنوب استان، چالش بسیار مهمی است. راه‌کارهای علمی و عملی رفع این چالش با توجه به واقعیات اجتماعی و اقتصادی منطقه چیست؟

موضوع اراضی خرد و کشاورزی معیشتی بدون شک از چالش‌های بسیار مهم در کشاورزی جنوب استان است که در تمام زیر بخش‌ها شامل باغات، گلخانه‌ها و زمین‌های زراعی وجود دارد. در این شرایط ضریب نفوذ فناوری بسیار کاهش یافته، بهره‌وری به شدت پایین آمده و توان تاب‌آوری در برابر مخاطرات طبیعی و چالش‌های اقتصادی به نحو نگران‌کننده‌ای افت می‌کند. در این‌گونه اراضی به‌کارگیری بسیاری از فناوری‌های نو اساساً فاقد توجیه اجرایی و اقتصادی است و همچنین دامنه کشت محصولات عمدتاً به محصولات پرخطر نظیر سیب‌زمینی، پیاز، گوجه و هندوانه محدود شده و پرداختن به کشت غلات و دانه‌های روغنی از اساس غیراقتصادی بوده و توسط کشاورز انتخاب نمی‌شود.

در برنامه تحول کشاورزی منطقه جنوب کرمان، حل این چالش در قالب مجموعه‌ای از اقدامات پیشنهاد شده است: استقرار و اجرای مقررات و الزامات مبنی بر تولید محصولات سالم و گواهی شده، برندینگ و رعایت اصول و موازین فروش و صادرات محصولات به بازارهای خارجی، ضروریاتی

سالانه بیش

از چهار و نیم

میلیون تن انواع

محصولات

کشاورزی در

جنوب کرمان

تولید می‌شود

و افزایش

بهره‌وری از

جمله برنامه‌های

محوری این

سازمان محسوب

می‌شود.

انتخاب هر

ساله نمونه‌های

کشوری از این

منطقه در

محصولات باغی

و زراعی، خود

نشان از توان

بالای کشاورزان

در کمیت و تولید

محصول باکیفیت

می‌باشد.

سالانه بیش از چهار و نیم میلیون تن انواع محصولات کشاورزی در جنوب کرمان تولید می‌شود و افزایش بهره‌وری از جمله برنامه‌های محوری این سازمان محسوب می‌شود. انتخاب هر ساله نمونه‌های کشوری از این منطقه در محصولات باغی و زراعی، خود نشان از توان بالای کشاورزان در کمیت و تولید محصول باکیفیت می‌باشد. قرار گرفتن در جایگاه‌های برتر کشوری در تولید بسیاری از محصولات و قابلیت‌های موجود در منطقه، همچنین صادرات محصولات جالیزی و گلخانه‌های جنوب کرمان به کشورهای همسایه و سایر کشورهای اروپایی نشان از کیفیت محصولات در جنوب کرمان دارد.

با وجود این، بالا بودن هزینه‌های تولید ناشی از هزینه نهاده‌ها نظیر بذر، خصوصاً در مورد بذر هیبرید محصولات سبزی و صیفی و گلخانه‌ای که عموماً وارداتی و متأثر از قیمت و نوسانات ارز می‌باشند، اجاره زمین، کارگر، خسارت‌های ناشی از عوامل محیطی مانند سرمازدگی، تگرگ، خشکیدگی، ریزش و ترشیدگی محصولات و غیره باعث شده میزان بهره‌وری موجود در برخی از محصولات نسبت به وضعیت ایده‌آل و حتی متوسط کشور کمتر باشد. از این‌رو تلاش در جهت افزایش بهره‌وری از طریق کاهش هزینه‌های تولید و تغییر رویکرد در الگوی کشت و توسعه کشت‌های متراکم و کاهش سطح محصولات پربار و پرخاطر در دستور کار قرار دارد. از نظر کیفیت محصولات تولیدی نیز تلاش در جهت اجرا و تسری طرح ارتقاء سلامت و کیفیت محصولات گیاهی با اولویت سبزی‌های گلخانه‌ای در دستور کار قرار دارد.

♦♦ الزامات افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی در راستای افزایش کمی و کیفی تولیدات چیست؟

راهبردهای افزایش بهره‌وری کشاورزی منطقه جنوب استان کرمان در برنامه تحول کشاورزی منطقه شامل موارد زیر است:

- افزایش سطح اطلاعات، آگاهی و انتقال دانش و فناوری جدید به مزارع و بهره‌برداران. استمرار، توسعه و افزایش برنامه‌های آموزشی و ترویجی و هماهنگی سیاست‌های اجرایی و حمایتی با این موضوع. باید با آشنایی از تمامی شیوه‌های نوین آموزش و ترویج و بهره‌گیری از آن‌ها در هر منطقه متناسب با شرایط اقلیمی، فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی به ارتقاء سطح دانش و آگاهی کشاورزان پرداخت و همزمان سیاست‌های ترغیبی، تشویقی و حتی الزام‌آور در این مسیر اعمال نمود. به‌طور مثال منوط شدن پرداخت تسهیلات اجرای طرح‌های مختلف (احداث گلخانه، اجرای

را به وجود می‌آورد که در این چهارچوب کشاورزان خرد برای بقاء و دست‌یابی به امکان فعالیت و رقابت با زارعین بزرگ و اقتصادی داخلی و نیز سایر کشورها و فروش محصول خود چاره‌ای جز تجمیع و یکپارچه‌سازی حول تشکیل اتحادیه‌های صنفی و تعاونی‌های تولیدی ندارند. تلاش در جهت تشکیل این جمعاعات و نظامات صنفی علاوه بر تسهیل فرایند فروش محصولات، پیگیری مطالبات و ارتباطات با بخش دولتی و سایر بخش‌های غیردولتی را نیز در پی خواهد داشت که از دیگر امتیازات این فرایند است.

♦♦ بدیهی است آموزش مستمر کشاورزان یک‌راه مؤثر در بهبود فعالیت‌های کشاورزی است، این فعالیت در حوزه کشاورزی جنوب استان چقدر فراگیر، جدی و اثربخش است؟

همان‌طور که فرمودید مقوله آموزش بهره‌برداران و ترویج یافته‌ها و فناوری‌های جدید و در واقع افزایش ضریب نفوذ فناوری در جامعه بهره‌برداران یکی از اصول اساسی توسعه کشاورزی و افزایش بهره‌وری در هر برنامه و راهبرد علمی است. در واقع این مبحث یکی از در دسترس‌ترین مقوله‌هایی است که با یک برنامه هدفمند و مدون، با کم‌ترین هزینه طی یک دوره مشخص قابل اجرا است. در برنامه تحول کشاورزی منطقه جنوب کرمان در دوره جدید، به این مقوله به صورت یک فرایند پروژه محور موضوعی یا محصولی پرداخته شده است که متناسب با شرایط فصلی و موقعیت زمانی به شکل متمرکز اجرایی می‌شود. بدین مفهوم که به جای اجرای برنامه‌های آموزشی روتین و پراکنده در طول سال که همواره مطابق عرف معمول اجرا می‌شده و طبیعتاً به دلیل عدم تأمین نیاز موجود هرگز جوابگوی ضرورت نبوده است و نتیجه این می‌شده که اطلاع‌رسانی و آموزش‌های ترویجی از نفوذ و کارایی کمتری برخوردار بوده‌اند، در دوره جدید بر اساس موضوعات مهم مبتلابه منطقه، اولویت‌بندی موضوعات و شرایط زمانی و فصلی، تمام امکانات و توان آموزشی و ترویجی اعم از نیروی انسانی و تجهیزات به‌صورت متمرکز و هدفمند حول آن موضوع لحاظ شده و تا حصول نتیجه مطلوب که همان اطلاع‌رسانی و آموزش کامل جامعه هدف می‌باشد، فرایند ادامه می‌یابد. طبیعی است در چنین حالتی، موضوعات، متعدد و پراکنده نمی‌توانند باشند و برنامه آموزش به‌صورت پروژه تعریف، اجرا و ارزیابی خواهد شد.

♦♦ میزان کمی و کیفی محصولات تولیدی کشاورزی جنوب استان در حال حاضر چه اندازه با شرایط مطلوب بهره‌وری از منابع تولید کشاورزی جنوب استان فاصله دارد؟

بالا بودن هزینه های تولید ناشی از هزینه نهاده‌ها نظیر بذر، خصوصاً در مورد بذر هیبرید محصولات سبزی و صیفی و گلخانه‌ای که عموماً وارداتی و متأثر از قیمت و نوسانات ارز می‌باشند، اجاره زمین، کارگر، خسارت‌های ناشی از عوامل محیطی مانند سرمازدگی، تگرگ، خشکیدگی، ریزش و ترشیدگی محصولات و غیره باعث شده میزان بهره‌وری موجود در برخی از محصولات نسبت به وضعیت ایده‌آل و حتی متوسط کشور کمتر باشد.

خرید مستقیم محصولات از کشاورزان و انتقال به بازارهای هدف. تشویق و ترغیب کشاورزان به ایجاد و توسعه مقوله برندینگ و مارکتینگ محصولات، رعایت دقیق شیوه‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های تولید محصولات گواهی شده (GAP) با قابلیت ورود به بازارهای بین‌المللی.

• مدیریت برنامه محور و منسجم حوزه حفظ نباتات و کاهش هزینه‌های تولید. شناسایی نقاط مهم ورودی به منطقه، ایجاد ساختارهای قرنطینه‌ای در این مناطق برای پوشش دائمی و دقیق تبادلات مواد گیاهی به‌عنوان گام اول و ضرورت انجام نشده باید در دستور کار باشد. تدوین برنامه‌های عملیاتی تخصصی برای مدیریت تلفیقی عوامل خسارت‌زای مختلف با بردهای زمانی کوتاه و بلندمدت با تشکیل گروه‌های علمی تخصصی و استفاده از همه توان نیروی متخصص منطقه گام دوم در این فرایند است. نظارت و مدیریت نهاده‌های مربوط به حفظ نباتات و پایش بازار و جلوگیری از تخلف در عرضه مواد خارج از چهارچوب‌های تأیید شده گام سوم است. بسط و توسعه روش‌های مدیریت نوین کنترل آفت، ایجاد و حمایت از شرکت‌های خصوصی فعال در حوزه تهیه و تولید عوامل بیولوژیک و مواد و لوازم مدیریت آفات به منظور بهبود کیفی و سلامت بیشتر محصول و فضای کار، گام چهارم خواهد بود.

طرح‌های آبیاری تحت‌فشار، دامداری و ... طی دوره‌های آموزشی مربوطه و افزایش وزن و اهمیت دوره‌های آموزشی سپری شده کشاورزان در فرایندهای انتخاب کشاورزان نمونه سالانه. توسعه مزارع الگویی، ایجاد سایت‌ها و کانون‌های یادگیری، حضور و حمایت از فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان و شتاب‌دهنده‌های تخصصی حوزه کشاورزی نیز می‌تواند سبب ایجاد فناوری‌های خلاقانه جدید، بومی‌سازی فناوری‌های خارجی و ورود این فناوری‌ها به مزارع و عرصه‌های تولید شود.

• توسعه کشاورزی اقتصادی، گذر از کشاورزی معیشتی و رسیدن به کشاورزی اقتصادی با تجمیع و یکپارچه‌سازی مزارع خرد با حفظ مالکیت افراد و ایجاد مجتمع‌های بزرگ امکان‌پذیر است.

• افزایش کارایی مصرف آب. از طریق کاهش سطح زیر کشت محصولات پرآب‌بر، جایگزینی و توسعه کشت‌های متراکم و معرفی محصولات کم‌مصرف و سازگار با شرایط اقلیمی جدید و جابه‌جایی تاریخ‌های کشت از دوره‌های گرم و خشک به فصول پاییز و زمستان برای استفاده از آب سبز.

• حمایت از تولید داخلی نهاده‌ها (بذر، کود و سم) با تکیه بر دانش بومی و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان. امروزه بخش مهمی از عوامل تولید بویژه بذر محصولات سبزی و صیفی و گلخانه‌ای، کود، ماشین‌آلات و تجهیزات و همین‌طور مواد مؤثر آفت‌کش‌ها با صرف هزینه‌های زیاد از خارج تأمین می‌شود. نوسانات قیمت این موارد متناسب با تغییرات قیمت ارز بار سنگینی بر هزینه‌های بهره‌برداران تحمیل کرده و از عوامل مهم کاهش بهره‌وری است. تلاش در جهت تأمین این موارد از طریق سرمایه‌گذاری در بخش‌های علمی و تحقیقاتی و اجرای پروژه‌های تحقیقاتی لازم برای دستیابی به دانش فنی مربوطه، حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و هسته‌های فناور بخصوص در شرایط فعلی تحریم‌ها و حتی بدون آن‌ها نیز علاوه بر رفع این موارد موجب ایجاد اشتغال و رشد و تعالی بیشتر بخش کشاورزی، خصوصاً در بین قشر عظیم تحصیل کرده و جویای کار بخش کشاورزی در کشور خواهد شد.

• تلاش در جهت بهبود وضعیت بازار و فروش محصولات از طریق اجرای کشاورزی قراردادی و به عبارتی تأمین بازار محصولات قبل از کاشت. ایجاد و یا فعال‌سازی تشکلهای بخش خصوصی در منطقه و یا برقراری ارتباط آن‌ها با تشکلهای ملی و نیز تلاش در جهت ایفای نقش بیشتر و مؤثرتر تعاونی‌های روستایی در جهت

- پیگیری ایجاد و فعالیت منطقه آزاد کشاورزی برای تسهیل فعالیت‌ها و صادرات محصولات کشاورزی،
- جذب سرمایه‌گذاری (داخلی و خارجی) برای تقویت زیرساخت‌ها و روساخت‌های تولید و بازار،
- پیگیری برای ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی و نگهداری (سردخانه و انبارهای مجهز)،
- تقویت زیرساخت‌های بازار رسانی محصولات بویژه حمل‌ونقل و کاهش هزینه‌های مربوطه نظیر عوارض متقابل در مرزها و مابه‌تفاوت نرخ سوخت کامیون‌ها از طریق رایزنی با مقامات مسئول.

♦♦ آیا تاکنون موازنه‌ای بین درآمد صادراتی محصولات کشاورزی جنوب استان و ارزش آب مصرفی در تولید آن‌ها شده است یا خیر؟ به لحاظ اقتصادی در این مورد چه تحلیلی دارید؟

بررسی‌های اقتصادی و هزینه و فایده در کشت و تولید محصولات مختلف و درآمد و منافع حاصل از آن‌ها بویژه در ارتباط با مصرف منابع بخصوص آب یکی از مباحث مهم و اولویت‌های مطالعاتی محسوب می‌شود که اساس تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌های کلان در هر منطقه و کشور است. در سال‌های اخیر با هدف تعیین میزان آب

♦♦ سیاست مشخص در تولید و بازرگانی بخش کشاورزی جنوب استان که هم کشاورزان و هم سازمان متولی بخش، موظف به اجرای آن هستند چیست؟

مهم‌ترین سیاست‌های تولید و بازرگانی محصولات کشاورزی در جنوب استان طبق برنامه تحول کشاورزی، مبتنی بر موارد زیر است:

- تولید بر پایه نیاز، سلیقه و الزامات بازار هدف. این الزامات شامل شاخص‌های سلامت و رعایت استانداردهای تعریف شده بازار مقصد، رعایت مباحث ظاهری و ریخت‌شناسی محصول مطابق درخواست و سلیقه مقصد، اجرای موارد برندینگ و مارکتینگ همراه با نظارت‌های فنی با شروع از سطح مزرعه است،

• آشنایی با بازارهای مهم و اصلی هدف بویژه خارج از کشور، آموزش و اطلاع‌رسانی به تولیدکنندگان و تغییر دیدگاه تولیدکنندگان،

• اجرای برنامه کشاورزی قراردادی و تأمین بازار محصولات قبل از کاشت، ایجاد و فعال‌سازی تشکل‌های بخش خصوصی در منطقه و برقراری ارتباط آن‌ها با تشکل‌های ملی و نیز تلاش در جهت ایفای نقش بیشتر و مؤثرتر تعاونی‌های روستایی در جهت خرید مستقیم محصولات از کشاورزان و انتقال به بازارها،

همان‌گونه که اشاره شد در حال حاضر مباحث و محدودیت‌های اکولوژیک نقش تعیین‌کننده‌ای در تدوین الگوی کشت جاری منطقه نداشته و بیشتر مباحث درآمد و فروش و دستیابی به حداکثر منفعت ملاک بوده است. مقوله پرچالش کشاورزی معیشتی یا همان اراضی خرد در این مورد بیشترین تأثیر را دارند. چراکه در شرایط این‌گونه اراضی و بدون توجه به مباحث تجمیع و یکپارچه‌سازی اساساً کشت‌های زراعی به سمت‌وسوی محصولات پرمخاطره‌ای پیش می‌رود که امکان کسب بیشترین درآمد از حداقل زمین را برای مالکین خرد فراهم می‌کنند. ارزان و سهل‌الوصول بودن آب، عدم اعمال مدیریت و حکمرانی صحیح بر منابع آب نظیر نصب کنتورهای حجمی و هوشمند بر موتورهای آب، جلوگیری از فعالیت چاه‌های غیرمجاز و عدم وجود نظام صنفی کشاورزی از دلایل ایجاد و تداوم این الگوی نامناسب است. لذا برای رفع این معایب و توجه به شاخصه واقعی کشاورزی یعنی اصول اکولوژیک همراه با شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی، مشارکت، تعامل و همکاری تمامی دستگاه‌های مسئول در حوزه آب، سلامت و بهداشت، منابع طبیعی و مراجع حاکمیت سیاسی را می‌طلبند. اینکه سازمان جهاد کشاورزی هر استان به‌عنوان تنها ارگان عامل، مسئول پیگیری و اجرای این فرایند شناخته شود، نتیجه‌ای جز آنچه تاکنون محقق شده، نخواهد داشت.

♦♦ حمایت منطقی از بخش کشاورزی جنوب استان را چگونه تعریف می‌نمایید؟

حمایت واقعی در دو بخش تولید و فروش محصول قابل پیگیری است. در حمایت از تولید تأمین نهاده‌های موردنظر در زمان مناسب، توسعه کشت قراردادی در محصولات دانه‌های روغنی و سیب‌زمینی، پیاز و گوجه‌فرنگی، اختصاص ارز دولتی برای واردات بذور هیبرید، انتقال دانش فنی به سطح بهره‌برداران، ایجاد صنایع تبدیلی متناسب با تولیدات منطقه، تسهیلات ارزان‌قیمت برای توسعه گلخانه‌ها و اصلاح و احیای باغات، اما در بخش فروش، بازاریابی و شناسایی بازارهای هدف، ایجاد پایانه‌های صادراتی و حمل‌ونقل ریلی و هوایی محصول، کاهش تعرفه‌های صادراتی، حضور فعال در نمایشگاه‌های بین‌المللی برای معرفی محصولات منطقه، حمایت از بخش کشاورزی محقق می‌شود. ♦♦

مصرفی محصولات مختلف و بررسی‌های اقتصادی و کارایی مصرف آب، مطالعات زیادی در مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی جنوب استان روی محصولات مهم منطقه به انجام رسیده و با توجه به اهمیت موضوع تداوم و افزایش تنوع محصولات مورد مطالعه در دستور کار قرار گرفته است. نتایج حاصل از این مطالعات و جمع‌بندی و تحلیل آن‌ها راهگشای ادامه برنامه و مسیر در سال‌های بعد خواهد بود.

♦♦ مهم‌ترین زمینه‌های مناسب برای توسعه کشاورزی صادرات محور در جنوب استان کدامند؟

سبزی‌های گلخانه‌ای بویژه انواع خیار و فلفل، سبزی‌های زراعی شامل سیب‌زمینی، پیاز و گوجه، محصولات باغی شامل انواع مرکبات و خرما بخصوص رقم مخصوص منطقه جنوب استان یعنی کلوته، گیاهان داروئی مانند حنا و وسمه همه از زمینه‌های مناسب و دارای پتانسیل مطلوب و جذاب برای تولید و صادرات محسوب می‌شوند.

♦♦ مدیریت کشت محصول و استفاده از الگوهای مناسب کشت در جنوب استان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در حال حاضر چیزی که به‌عنوان الگوی کشت از آن نام برده می‌شود، در حقیقت دامنه‌ای از محصولات است که عمدتاً تحت تأثیر شرایط اقتصادی و تمایل تولیدکنندگان به کسب حداکثر انتفاع و نه مباحث اکولوژیک، مزیت‌ها، محدودیت‌ها و الزامات فنی، ایجاد شده است. وقتی از الگوی کشت صحبت می‌شود باید بدانیم که یک مقوله کاملاً تخصصی و مبتنی بر بسیاری از مؤلفه‌ها و شاخصه‌های متعدد علمی، اکولوژیک، اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی است که دستیابی به آن نیازمند مطالعات گسترده بر پایه متد علمی است. بر اساس برنامه تدوین شده در طرح تحول کشاورزی جنوب استان، تدوین این برنامه از اصول اساسی است که باید در یک دوره زمانی مشخص به انجام برسد. اجرای الگوی کشت پس از تدوین آن نیز خود یک مقوله بسیار مهم دیگری است که گام بعدی بوده و الزامات و اهرم‌های خاص خود را می‌طلبند که باید در زمان مقتضی و با بهره‌گیری از همه ابزارهای در دسترس نظیر روش‌های تشویقی و ترغیبی و حتی قهری، اجرایی شود.

♦♦ کشاورزی بدون توجه به توان اکولوژیک منطقه در جنوب استان کرمان را چه مرجعی باید به پایان ببرد، رفع این عارضه مهم در کشاورزی جنوب استان چگونه برنامه‌ریزی شده است؟

در سال های

اخیر با هدف

تعیین میزان

آب مصرفی

محصولات

مختلف و

بررسی های

اقتصادی و

کارایی مصرف

آب، مطالعات

زیادی در مرکز

تحقیقات و

آموزش کشاورزی

جنوب استان

روی محصولات

مهم منطقه به

انجام رسیده

و با توجه به

اهمیت موضوع

تداوم و افزایش

تنوع محصولات

مورد مطالعه

در دستور کار

قرار گرفته است.

نتایج حاصل از

این مطالعات

و جمع بندی

و تحلیل آن‌ها

راهگشای ادامه

برنامه و مسیر در

سال های بعد

خواهد بود.